

**การพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองในเครือข่ายการกระจายเสียงและกิจการ
โทรทัศน์ ส่งผลให้เกิดการส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายผู้บริโภคในกิจการกระจาย
เสียงและกิจการโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง)**

**Development of Media to Promote Ethnic groups and Indigenous Tribes in Network
Broadcasting Resulting in Formation and Development of Consumer Affairs Television
(Ethnic groups and Indigenous Tribes) Network**

พิมพ์ณัฐชา สัจจาศิลป์

Pimnatchaya Satchasin

หัวหน้าโครงการวิจัย อาจารย์ประจำสาขาวิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต ถนนพหลโยธิน ปทุมธานี 12000

Head of the Research Project and Lecturer in Advertising Department, Faculty of Communication Arts,
Rangsit University, Phahonyothin Rd., Lak-hok, Phatumthanee, Thailand 12000

* Corresponding author, E-mail: pimnatchaya.s@gmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัย 1. เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์) ระหว่างผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์) กับหน่วยงานกำกับดูแล ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และสถาบันการศึกษา นักวิชาการ 2. เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเครือข่ายผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างความเข้าใจร่วมกัน และพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ที่สะท้อนวัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละชาติพันธุ์ ประเภทการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม แบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการเข้าไปสังเกตแบบมีส่วนร่วม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากผู้แทนของชาติพันธุ์ทั่วประเทศ จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสมผสาน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) และการแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มตามพื้นที่ 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ขั้นตอนที่ 2 การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และขั้นตอนที่ 3 คือ การสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช่ทฤษฎีความน่าจะเป็น ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ และการแนะนำจากบุคคลสู่บุคคล (Snowball Sampling) ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายผู้บริโภค ตามพื้นที่ 4 ภาคในประเทศไทย ทั้ง 4 ภาค สามารถรวมกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน 37 ชาติพันธุ์ ประกอบด้วย 25 จังหวัด 57 อำเภอ 105 ตำบล สัดส่วนระดับการกระจายเป็นหนึ่งในสามของในประเทศไทย 2) การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเครือข่ายผู้บริโภคได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล นักวิชาการและผู้เข้ารับการอบรมฯ ซึ่งมีการผลิตสื่อสร้างสรรค์ประเภทสารคดีเชิงข่าว รวมทั้งสิ้น 20 เรื่อง ภาคละ 5 เรื่อง

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีส่วนร่วมดังกล่าว ก่อให้เกิดการสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน และพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ที่สะท้อนวัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละชาติพันธุ์ ได้อย่างสัมฤทธิ์ผลและสามารถนำการผลิตสื่อไปใช้ในการสื่อสารในพื้นที่สาธารณะเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวผ่านสารคดีเชิงข่าวที่สะท้อนวิถีชีวิต ปมปัญหาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม อาชีพ ปัญหาปากท้อง ความอดิ ความไม่เท่าเทียมกันจากชนชั้นของสังคม การถูกกลืนและครอบงำจากวัฒนธรรมใหม่ การถูกดูแลในความเชื่อดั้งเดิม รวมทั้ง การขัดเคืองความรุนแรงจากความแตกต่างของศาสนา นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นว่าเป็นผู้ที่ทำลายทรัพยากรป่าไม้ บุกรุกที่ดิน การถูกละเมิดสิทธิการครอบครองในที่ดินของบรรพบุรุษ ไร้สันติอัตรกษณ์ในเชื้อชาติตามเผ่าพันธุ์ และไร้สิทธิในความเป็นพลเมืองไทยอีกด้วย

คำสำคัญ : สำนักงานคณะกรรมการในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.), ผู้ด้อยโอกาส กลุ่มชาติพันธุ์, การผลิตสื่อรู้เท่าทันสื่อ

Abstract

Objectives of the research are: 1) to promote the formation and development in network broadcasting among consumer affairs television (Ethnic groups and Indigenous tribes) ,National Broadcasting and Telecommunication Commission (NBTC) ,Public broadcasting operator and Academic Service officer. 2) To promote and support the activity in network broadcasting of consumer affairs television (Ethnic groups and Indigenous tribes) ,encourage them to discuss and exchange their understanding, and create creative media which reflecting their culture and tradition of each Ethnic groups and Indigenous tribes.

Research used qualitative method focusing on in-depth group interview and participant observation. size of Sampling was determine from the representative population of each ethnic and indigenous groups around the country. Then, Multi-Stage Sampling method was applied which consisted of three steps. First, using Cluster Sampling, divided population by area in 4 regions (North, Center, North East, and South). Second, using Purposive Sampling and third step is using Snow ball sampling, which is a non-probability sampling technique where existing study subjects recruit future subjects from among their acquaintances, consequently.

As a result it was found that: 1) promoting the formation and development of network broadcasting and consumer affairs television in 4 regions of country had gathered ethnic groups and indigenous tribes from 37 Ethnic, featuring 25 provinces, 57 districts and 105 smaller district. The ratio of level in diversification is 1:3 of the provinces in Thailand. 2) Promoting the formation and development of network broadcasting and consumer affairs

television have created the sharing of knowledge and understanding among regulator ,scholars and trainees states which have produced creative media news documentary category, a total of 20 films dividing the production to 5 films per regions.

Participant in sharing of knowledge have successfully contributed to a common of understanding and creative media reflecting the culture and tradition to ethnic groups and indigenous tribes; and also contribute to creation of media communication in public spaces to convey a story through news documentary reflecting the way of life such in the point of economic, social, career, prejudices and inequalities in society problem. The news documentary also provide the reflection of society and original belief which overwhelmed and influenced by new culture, forcing violation from different religion to society moreover subjected to the violence is still reflecting destruction of natural resource such forest, land trespass, violation the right of ancestors land ownership, destruction of identity based on ethnicity, race and right of Thai citizenship.

Keyword : National Broadcasting and Telecommunication Commission (NBTC), Disadvantage is Ethnic groups and Indigenous tribes, Media Literacy.

1.บทนำ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภคมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้ กสทช. มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อมิให้มีการดำเนินการใด ๆ ในประการที่น่าจะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค ...” ประกอบกับแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๘) ยุทธศาสตร์ที่ ๕.๓ ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ กำหนดหลักการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคให้คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน มิให้ถูกละเมิดจากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในลักษณะที่

เป็นเท็จ บิดเบือน อคติ ไม่เป็นธรรม ครอบงำ หรือเป็นการเอาเปรียบเพื่อประโยชน์ทางการค้า โดยมุ่งเน้นการสร้างหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิ มีกลไกในการรับเรื่องร้องเรียนที่สะดวก มีประสิทธิภาพ มีการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วและไม่เลือกปฏิบัติรวมทั้งส่งเสริมศักยภาพให้ประชาชนมีความตื่นตัว เข้มแข็ง รู้จักปกป้องตนเอง สามารถเข้าถึง เข้าใจ และใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ผ่านกระบวนการรู้เท่าทันสื่อและการณรงค์ทางสังคม เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้บริโภคมิให้ถูกละเมิดเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ได้กำหนดแนวทางให้มี “การส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มสร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคีรัฐภาคเอกชน และเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยน สะท้อนความคิดเห็น รณรงค์ทางสังคม และกิจกรรมอื่นๆ ในการปกป้องตนเอง”

จากข้อมูลพบว่า กลุ่มชนเผ่า หรือกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หนึ่ง ๆ มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ มีวิถีการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติและมีความสัมพันธ์กับชนกลุ่มอื่นในประเทศไทย มีกลุ่มชนเผ่ามากมายหลายกลุ่ม หลายเชื้อชาติ ที่เข้ามาอาศัยอยู่จากด้วยเหตุผลต่าง ๆ ทั้งสภาพทางเศรษฐกิจ การขาดแคลนพื้นที่ทำกิน ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่เข้ามาในสถานะของผู้อพยพ กลายเป็นคนชายขอบ หรือต่างด้าว หรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่ขาดโอกาสในหลาย ๆ ด้าน ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของกลุ่มชนเผ่า หรือกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยที่พบคือ ปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ เนื่องจากสื่อกระแสหลักมีจุดเน้นในเรื่องของธุรกิจ การบริโภค นิยม ความรุนแรง และสื่อที่เป็นแบบอย่างในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทั้งเรื่องเพศและการดำเนินชีวิต ประกอบกับการเผยแพร่ข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์ ในเชิงลบ เช่น ความไม่น่าไว้วางใจ ความสกปรกและเป็นผู้แพร่เชื้อ การล้อเลียนด้านภาษาและวัฒนธรรม เป็นต้น และในทางกลับกันกลุ่มชนเผ่าหรือกลุ่มชาติพันธุ์มักจะไม่ค่อยได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากสื่อแขนงต่างๆ และไม่มีโอกาสที่จะเผยแพร่ข้อมูลที่สะท้อนสภาพชีวิต ปัญหา และความต้องการของตนเองที่ส่งถึงสังคม หรือการเข้าไม่ถึงบริการสาธารณะด้านต่าง อย่างไรก็ตามบุคคลเหล่านี้ ก็ควรได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และความเสมอภาคในฐานะประชาชนหรือผู้บริโภคด้วยเช่นกัน (พิมพ์ฉัฐธยา สัจจาศิลป์และคณะ, 2557)

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและแผนแม่บทดังกล่าว อีกทั้งเพื่อเป็นการขยายผลการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. และมีแนวทางในการส่งเสริมความเข้มแข็งของผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กลุ่มชาติ

พันธุ์และชนเผ่า) และ เกิดการมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ความเข้าใจในสังคมทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ปฏิบัติงานและกลุ่มชาติพันธุ์ ที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้อย่างดี ยิ่ง ซึ่งการดำเนินการจะมุ่งเน้นในด้านการจัดองค์ความรู้ และขยายแนวคิดในเรื่องการเท่าทันสื่อ การผลิตสื่อสร้างสรรค์โดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทย ทั้งการมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดข้อมูลของตนเองผ่านสื่อสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ ป้องกันการนำเสนอข่าวที่เป็นการสร้างอคติทางเชื้อชาติ เพื่อให้สื่อมวลชนทำหน้าที่อย่างปราศจากอคติ สร้างความความเข้าใจที่ถูกต้องแก่สาธารณะ และร่วมกันสร้างสังคมที่เท่าเทียม ปราศจากการเลือกปฏิบัติ และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขบนความแตกต่าง การนับถือกันและกันในฐานะเพื่อนมนุษย์ สำนักงาน กสทช. โดยสำนักคุ้มครองผู้บริโภค ด้านกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญดังกล่าว จึงจัดทำ “โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์” และได้จัดสรรงบประมาณแก่ผู้วิจัยเพื่อดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการในโครงการร่วมกับวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ตามขอบเขตการดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับภาครัฐโดยการจัดอบรมการผลิตสื่อสร้างสรรค์ด้วยการบรรยายและฝึกปฏิบัติ ตามโครงการดังกล่าว

2.วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงการส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์ฯ) ระหว่างผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์ฯ) กับหน่วยงานกำกับดูแล ผู้ประกอบกิจการ

กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และสถาบันการศึกษา นักวิชาการ

2. เพื่อศึกษาถึงการส่งเสริม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเครือข่ายผู้บริโภคนในการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างความเข้าใจร่วมกัน และพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ที่สะท้อนวัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละชาติพันธุ์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1) ประเภทการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview)

3.2) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากผู้แทนของชาติพันธุ์จำนวน 37 ชาติพันธุ์ แบ่งตามระดับภาค 4 ภาค ภาคละจำนวน 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวนกลุ่มละ 10-12 คน รวมเป็น 200 คน

3.3) วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสมผสานดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) และการแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มตามพื้นที่ 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ขั้นตอนที่ 2 การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และขั้นตอนที่ 3 คือ การสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ และการแนะนำจากบุคคลสู่บุคคล (Snowball Sampling)

3.4) วิธีการจัดอบรมในโครงการฯ (1) นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านผลิตสื่อสารคดีเชิงข่าว จำนวน 7 คน ผู้ช่วยผู้ผลิตสื่อ จำนวน 10 คน ผู้ผลิตรายการสถานีโทรทัศน์อาร์เอสยู วิสคอม จำนวน 2 คน และหน่วยงานกำกับดูแลโดย

ผู้บริหารสำนักคุ้มครองผู้บริโภคในการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้ จำนวน 3 คน (2) วิทยากรลงกลุ่มย่อย เพื่อสนทนากลุ่ม นักวิชาการมีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ ให้ความรู้แต่ละกลุ่มในประเด็นดังนี้ “การถ่ายภาพและการใช้เสียงในสารคดีเชิงข่าว” และ “เทคนิคการฟัง การสัมภาษณ์การใช้เสียง และการเปิดหน้า” และ “เทคนิคการตัดต่อ การลำดับภาพและการใช้เสียงประกอบ” (3) ฝึกทักษะ ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้การใช้อุปกรณ์ “ผลิตสื่อ สารคดีเชิงข่าว” ฝึกการเขียนบท ฝึกทักษะการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการถ่ายทำสารคดีเชิงข่าว (4) ลงพื้นที่ฝึกปฏิบัติจริง และฝึกผลิตการใช้กล้อง อุปกรณ์มือถือ (5) นำข้อมูลเข้าสู่ขั้นตอนการตัดต่อเพื่อให้ได้ชิ้นงานที่มีความยาว 3-5 นาที (6) นำเสนอผลงาน “การผลิตสารคดีเชิงข่าว” เพื่อความเข้าใจกระบวนการสื่อสาร

3.5) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (1) การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documents) (2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) (3) การสังเกตการณ์ แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยผู้วิจัยได้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์เหมือนเป็นสมาชิกคนหนึ่งและทำกิจกรรมร่วมไปกับกลุ่มตัวอย่าง (4) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการฯ

4. ผลการวิจัย

1. การส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายผู้บริโภคในการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์) ระหว่างผู้บริโภคในการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์) กับหน่วยงานกำกับดูแล ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และสถาบันการศึกษานักวิชาการ พบว่า จากการที่ กสทช. และนักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ได้จัดกิจกรรมการส่งเสริมการ

รวมกลุ่มชาติพันธุ์ฯ นั้นมีการเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการฯ ทั้งประเทศแบ่งเป็นระดับภาคทั้ง 4 ภาค นั้นมีจำนวน กลุ่มชาติพันธุ์ให้ความสนใจในการรวมกลุ่มและส่งตัวแทนชนเผ่ามาถึง 37 ชาติพันธุ์ ลักษณะการรวมกลุ่มจำแนกตามสิทธิในการเป็นประชาชนในประเทศไทย ด้วยการตรวจสอบการเข้าร่วมจากบัตรประชาชนไทย ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มด้อยโอกาสในสังคมขาดการศึกษาขาดถิ่นที่อยู่อาศัย และมักจะอาศัยรวมกันเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ฯ ตนเองอย่างเหนียวแน่น

การจัดลำดับการรวมกลุ่มชาติพันธุ์ฯ แบ่งตามจำนวนที่ต่างกันของชาติพันธุ์ฯ เรียงตามลำดับดังนี้ ในพื้นที่ภาคเหนือมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งเป็นอันดับหนึ่งจำนวน 15 กลุ่ม ดังนี้ 1) ปกาเกอะญอ (กะเหรี่ยง) 2) ไทจีน 3) ไทใหญ่(ไตใหญ่) 4) ไทโพล่ง 5) ไทยอง 6) ไทขวน 7) ไทหย่า(ไตหย่า) 8) ไทลื้อ(ไตลื้อ) 9) ม้ง 10) ลาหู่ 11) ลาวกา 12) ลาวครั้ง 13) ลาวเงี้ยว 14) ลีซอ 15) ลีซัว

อันดับ 2 พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 10 กลุ่ม ดังนี้.- 1)กะเลิง 2)กูย 3)โซ่งทะวัง 4)ญ้อ 5)ญ้อกร 6)ไทพวน 7)ภูไท 8)โซ้ย 9)ไล่ 10)แสก

อันดับ 3 พื้นที่ภาคกลาง จำนวน 7 กลุ่ม ดังนี้.- 1) กะเหรี่ยง 2) มอญ 3) ลาวเงี้ยว 4) ลาวเวียง 5) ไททรงดำ 6) ไทโยนก 7) ไทเวียด

และ พื้นที่ภาคใต้มีการรวมกลุ่มน้อยที่สุดจำนวน 5 กลุ่ม ดังนี้.- 1) ไทยพลัดถิ่น 2) มอแกน 3) มอแกน 4) มาลาญ 5) อูรักลาโว้ย ตามลำดับ เนื่องจากได้ไร้สิทธิในการมีบัตรประจำตัวประชาชน จึงมีจำนวนชาติพันธุ์มาเป็นตัวแทนกลุ่มน้อยที่สุด ไม่สามารถแสดงบัตรประจำตัวประชาชน และไม่สามารถตรวจสอบว่าอาศัยตามถิ่นฐานอยู่ในเขต

ประเทศไทย จึงเรียกตนเองว่า คนไทยพลัดถิ่น และไทยใหม่

2. การส่งเสริม และสนับสนุน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเครือข่ายผู้บริโภคในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์ฯ) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างความเข้าใจร่วมกัน และพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ที่สะท้อนวัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละชาติพันธุ์ฯ พบว่า ภาคเหนือ เนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอดผ่านสื่อสารคดีเชิงข่าว “ใครทำลาย...ป่า” แก่นของเรื่องในการนำเสนอ (Theme) การสื่อสารที่ตัดพ้อของกลุ่มชาติพันธุ์ฯ ปกาเกอะญอ (กะเหรี่ยง) และม้ง ถ่ายทอดเรื่องราวว่าตนเองเป็นจำเลยสังคม และเป็นกลุ่มประชากรชั้นสอง อาศัยป่าแค่เพียงทำมาหากิน หากเกิดภัยพิบัติไม่ว่า ความแล้งหรือ ฝนตกน้ำป่าไหลหลาก จะโทษให้เป็นความผิดของม้งทั้งที่มีประชากรเพียงสองแสนคน ทั้งที่ความจริงม้งใช้ป่าเป็นพื้นที่ในการทำเกษตรและปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อการเลี้ยงชีพเท่านั้น หรือการปลูกบ้านที่อยู่อาศัยไม่ได้นำมาไม้ใหญ่มาปลูกสร้าง ในความจริงชาติพันธุ์ฯเป็นผู้ดูแลป่าและอยู่คู่กับป่า แต่กลุ่มทุนมีอิทธิพลต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าจากการจับจองเพื่อทำรีสอร์ทที่พักและสนามกอล์ฟ นอกจากนั้นการโฆษณาชวนเชื่อทำให้ประชาชนหรือชาติพันธุ์ฯเกิดความเชื่อและต้องการใช้สารเคมีและยาปราบศัตรูพืชมากกว่าการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ซึ่งเป็นตัวทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

สำหรับ เรื่อง “จากขอดดอยสู่เมืองใหญ่” และเรื่อง “หัตถกรรมชาวเขา” แก่นของเรื่อง ได้สื่อถึงการถ่ายทอดเรื่องเล่าของผู้หญิงในชาติพันธุ์ฯที่แต่ละคนในชนเผ่ามีศักยภาพในการทอผ้า แต่ขาดการทำตลาดจึงได้มีกลุ่มมิชชันนารีในอเมริกา มาเปิดร้านหัตถกรรมชาวเขา (Thai Tribal Crafts Fair Trade Co., LTD : TTC) แร่งบันดาลใจจากชนเผ่าพื้นเมือง

(Tribal) ในการส่งเสริมและช่วยการจัดจำหน่ายสินค้าเพื่อเป็นรายได้แก่ชุมชน รวมทั้งการให้ชาติพันธุ์รู้จักการพัฒนาสินค้าตามความต้องการของกลุ่มลูกค้าและตลาดในระดับสากล สำหรับทรงตัวของสินค้าชนเผ่าพื้นเมืองจะแบ่งเป็น 2 ช่วงคือช่วงหน้าร้อน และช่วงหน้าหนาว ลูกค้านักท่องเที่ยวที่มีความต้องการซื้อสินค้าฝากและยังสามารถนำรายได้คืนกลับแก่ชาติพันธุ์ฯ เปรียบเสมือนการสนับสนุน การบริจาค นับเป็นการสร้างประโยชน์และสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ส่งผลทางจิตใจในการต้องการให้ความช่วยเหลือควบคู่กันไปด้วย ส่วนการขายการจำหน่ายสินค้าทางร้านได้ใช้การสร้างเครือข่าย (World Fair Trade)

ภาคอีสาน พบว่า สารคดีเชิงข่าว เรื่อง “วัฒนธรรมชนเผ่าพื้นเมืองในกระแสโลกาภิวัตน์” เรื่อง “วิกฤติทางภาษา” รวมทั้ง อัตลักษณ์: ความหวังที่ต้องรักษา” แก่นของเรื่อง ถ่ายทอดสังคมแห่งข้อมูลข่าวสารที่ไหลเข้ามาในกลุ่มส่งผลให้ คนรุ่นใหม่มีความอับอายที่จะสื่อสารด้วยการใช้ภาษาถิ่น การแต่งกายชุดประจำเผ่า จึงเรียกร้องให้ร่วมกันรณรงค์และเห็นความสำคัญของอัตลักษณ์แห่งวัฒนธรรมทั้งด้านภาษาและการแต่งกายตามชาติพันธุ์ตามเผ่ากำเนิด

ภาคกลาง พบว่า เนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอดผ่านสื่อสารคดีเชิงข่าว เรื่อง “วัฒนธรรมพื้นบ้านกับมิติทางประวัติศาสตร์” และเรื่อง “วิถีผ้าสะท้อนวัฒนธรรม” เรื่อง “ความเชื่อ” รวมทั้งเรื่อง : ภูชาติผ่านภาษา เป็นการถ่ายทอดผ่านวัฒนธรรม จากวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ พิธีกรรม การแสดงแต่ละชาติพันธุ์ฯ แต่ละครั้งจะมีการรวมกลุ่มเครือญาติเพื่อนบ้าน ในลักษณะการรวมกลุ่มเช่นนี้ เป็นการสร้างความเป็นปึกแผ่น สร้างความอบอุ่นและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในครอบครัวและตระกูลรวมถึงชุมชนด้วย ส่วนเรื่อง “นาฏยคนตรีไทยทรงดำ” พบว่า เป็นการถ่ายทอดอัต

ลักษณ์สำคัญที่ชาวลาวโซ่งยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

พื้นที่ภาคใต้ พบว่า เนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอดผ่านสื่อสารคดีเชิงข่าวเรื่อง วิถีมุสลิม...วิถีแห่งสันติสุข นั้นชาวไทยมุสลิม ยังมีการทำงานร่วมกันอยู่เป็นประจำกับ ชาวไทยพุทธมีการไปมาหาสู่กันบ้าง ชาวไทยมุสลิมระบอบการไปร่วมงานพิธีต่างๆ การทำกิจกรรมในพื้นที่ และการพบปะหรือปรึกษาหารือกับผู้นำชุมชนต่างศาสนา รวมถึงการแก้ปัญหาหรือดำเนินนโยบายต่างๆ และการทำงานร่วมกันกับกลุ่มต่างๆ ที่อยู่ในชุมชนเดียวกัน

การระบุปัญหาและอุปสรรคในด้านความรู้ความเข้าใจคือความไม่เข้าใจภาษาและวัฒนธรรม แต่ไม่มีการระบุปัญหาและอุปสรรคด้านทัศนคติและความรู้สึกและด้านพฤติกรรม ยกเว้นความรู้สึกไม่ดีหากเพื่อนต่างศาสนากระทำการที่ขัดต่อวัฒนธรรมของตน ทั้งสองฝ่ายมักจับกลุ่มร่วมกับคนศาสนาเดียวกันมากกว่าคนต่างศาสนา ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในระดับสูงได้แก่ ความภูมิใจที่เกิดมาเป็นคนไทยและพบปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการสื่อสารอยู่ในระดับต่ำ ยกเว้นบทบาทของสื่อมวลชนซึ่งพบว่ามีผลอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลางในขณะที่ผลการสัมภาษณ์พบว่ากฎหมายหรือนโยบายของรัฐไม่ได้ทำให้เกิดปัญหาในการใช้ชีวิตร่วมกัน

พบว่า สารคดีเชิงข่าวเกือบทั้งหมดจะบ่งบอกถึงปัญหาแห่งสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ทั้งในเรื่อง “ที่ดินผืนสุดท้ายกับชะตากรรม “อุรกลาไว้อย” และเรื่อง “ประมง...อุรกลาไว้อย” รวมทั้งเรื่อง “คนไทยไร้...สิทธิ” และเรื่อง “มีแผ่นดิน แต่ไร้ที่อยู่อาศัย” แก่นของเรื่องในการนำเสนอ สะท้อนการไร้สิทธิในการครอบครองที่ดิน ความด้อยโอกาสทางการศึกษา สิทธิในการรักษาพยาบาล สถานะทางสังคม รายได้ ทุน

นิยมและอำนาจทางการเมืองรุกราน การครอบครองพื้นที่อยู่อาศัยของกลุ่มในการบุกเบิกพื้นที่เกาะ รวมทั้งสิทธิในการมีบัตรประชาชน และพื้นที่อาศัยขาดการพัฒนาและไม่มีความเจริญและอุดมทางเศรษฐกิจส่งผลให้ชาติพันธุ์สะท้อนภาพความรู้ที่ต่ำกว่าตนเองเป็นคนชั้นล่าง ไร้สิทธิ ขาดความรู้และถูกควบคุมทางกฎหมายจึงทำให้ถูกครีโชนทางสิทธิที่เท่าเทียมกัน ดังนั้น จึงมีการประท้วงเรียกร้องเพื่อรักษาสิทธิขั้นพื้นฐานของชาติพันธุ์

5. อภิปรายผล

1) จากการศึกษาถึงการส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์) ที่เป็นผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์) มีความตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ทั้ง 4 ภาค สามารถรวมกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน 37 ชาติพันธุ์ และมีการกระจายกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลายจังหวัด กระจายไปทั่วประเทศ มีสัดส่วนเป็นหนึ่งในสามของในประเทศไทย

จะเห็นได้ว่าชาติพันธุ์ในพื้นที่ภาคเหนือมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง ส่วนภาคใต้อ่อนแอที่สุด เนื่องด้วยภาคใต้ไร้สิทธิในการมีบัตรประจำตัวประชาชนไร้ถิ่นที่อยู่ จึงมีจำนวนชาติพันธุ์มาเป็นตัวแทนกลุ่มน้อยที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัย พิมล แสงสว่าง ที่กล่าวว่ากรณีฐานอยู่ในเขตประเทศไทย ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุด ความยึดมั่นในที่อยู่อาศัย เป็นปัจจัยสร้างความรู้สึกการเป็น "คนไทย" (วาสนา ละอองปลิว, 2546) ให้กับชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นปัจจัยทางรูปธรรมที่กำหนดด้วยกฎหมายบ้านเมือง แต่ ปัจจัยทางนามธรรมที่หล่อหลอมให้มีความนึกคิด เป็นหนึ่งเดียวกัน นั่นก็คือ วัฒนธรรมประจำเผ่า หรือภูมิปัญญาและอัตลักษณ์แต่ละเผ่าตนเอง การพัฒนาให้เป็นคน

ไทย ในเชิงนามธรรมนั้น สามารถดำเนินการได้ โดยผ่านกระบวนการ พัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง ที่มีเป้าหมายจะพัฒนาความ ชัดแย้งทางความคิด ให้เป็นความสอดคล้องทางการเมือง ผสานกับ ความสมดุลย์ทางเศรษฐกิจของสังคมเผ่า ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสพลวัตรของสังคมใหญ่ (พิมล แสงสว่าง, 2536)

การขยายผลงานวิจัย กสทช. ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแล ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ได้ทบทวนการสร้างหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิ มีกลไกในการรับเรื่องร้องเรียนที่สะดวก มีประสิทธิภาพ มีการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วและไม่เลือกปฏิบัติ และสถาบันการศึกษานักวิชาการได้นำองค์ความรู้ด้านการผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปถ่ายทอดแก่ชาติพันธุ์เป็นการบริการวิชาการที่ได้เข้าใจปัญหาของประชาชนในประเทศไทย และผลที่ได้จากการลงพื้นที่และสอนนอกมหาวิทยาลัยจะได้องค์ความรู้ในการพัฒนาการสอนนักศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ในการสื่อสารหากละเมิดสิทธิมนุษยชนจะส่งผลกระทบต่อผู้รับสารและประชาชนที่ด้อยโอกาส

2) การขยายผลการส่งเสริม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเครือข่ายผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์) แบ่งตามการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างความเข้าใจร่วมกัน และพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ที่สะท้อนวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละชาติพันธุ์ มีสาเหตุ ดังต่อไปนี้

2.1) ในภาคเหนือสะท้อนการพัฒนาสื่อที่ไม่ต้องการให้สื่อมวลชนเสนอข่าวสารในลักษณะที่เป็นเท็จ บิดเบือน ออกติ ไม่เป็นธรรม ครอบงำ หรือเป็นการเอาเปรียบเพื่อประโยชน์ทางการค้า ได้แก่ ชาวม้ง ชาวกะเหรี่ยงมักจะถูกบิดเบือนข้อมูลว่ามีการตัดไม้ทำลายป่าในภาคเหนือ (พิมพ์ฉัฐชยา สัจจาศิลป์, 2558)

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ ตรีการศุภกร ได้พบความเชื่อพื้นฐานแห่งความสัมพันธ์ทางการผลิตแบบไร้หมุนเวียนที่มีประสิทธิภาพ และสนุกสนานช่วยจัดระบบนิเวศเป็นป่าประเภทต่างๆ พบระบบภูมิปัญญาที่ช่วยสร้างความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในที่ทำกินและไร่ชาก หลักการอนุรักษ์ของระบบไร้หมุนเวียนอยู่ที่ (ประเสริฐ ตรีการศุภกร, 2540) อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัย เปรียบเทียบลักษณะทั่วไปและทัศนคติของชาวเขาเผ่าม้งกับชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนปัญหาและความต้องการของชาวเขาเผ่าม้งและชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง พบว่า ทัศนคติของชาวเขาเผ่าม้งกับชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในตำบลแม่แดด อำเภอแม่แจ่ม เชียงใหม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (สมเกียรติ ทองมี, 2540) และสอดคล้องกับการขยายอำนาจควบคุมจัดการพื้นที่ป่าของรัฐคือการขยายอำนาจของรัฐส่วนกลางเพื่อควบคุมจัดการพื้นที่ ซึ่งนอกจากเป็นการแย่งชิงปัจจัยพื้นฐานทางการผลิตแล้ว การสร้างความจริงเชิงอุดมการณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของรัฐเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง หรือความไม่พึงพอใจของเจ้าหน้าที่รัฐต่อชุมชน (สมบัติ บุญคำเอียง, 2540) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา มติศิลป์ พบว่า ปัจจุบันการพัฒนาชนบทได้รับความสนใจทั้งจากภาครัฐบาล (GO) และภาคเอกชน (NGO) ทั้งนี้เพื่อให้สังคมไทยเจริญรุดหน้าทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ งานพัฒนาชนบทนอกจากจะดำเนิน งานโดยภาครัฐและเอกชนแล้ว ยังได้มีบริษัทของนักธุรกิจสนใจเข้าร่วมด้วย โดยมีองค์กรพัฒนา เอกชนเป็นผู้คอยดูแลประสานงาน และมีเป้าหมายให้คนในพื้นที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด ซึ่งชาวม้งเป็นชนเผ่าที่มีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์และแบบแผนการดำเนินวิถีชีวิตของตนเอง ดังนั้นเมื่อมีการพัฒนา เข้ามาใน

หมู่บ้าน บางโครงการได้ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นกฎเกณฑ์ ที่ฝ่ายพัฒนาดังขึ้นเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน สิ่งสาธารณูปโภคต่าง ๆ การตั้งกองทุนเพื่อให้ชาวบ้านกู้ยืมเงิน เหล่านี้เป็นต้น สิ่งใหม่ ๆ เหล่านี้ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนขึ้น และบางครั้งส่งผลให้บางโครงการไม่อาจสำเร็จลุล่วงไปได้ (อนุชา มติศิลป์, 2536)

2.2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การพัฒนาสื่อเนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอดผ่านสื่อสาร กลุ่มชาติพันธุ์เกิดการยอมรับภาวะโลกาภิวัตน์มากยิ่งขึ้นจากประเด็นดังนี้ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทในการนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ชุมชนให้มาก พัฒนาระบบการสื่อสาร สื่อสารมวลชนต่างๆ ให้ขยายเครือข่ายให้แพร่หลาย และเน้นการนำเสนอข่าวสารที่เป็นสาระ ความรู้ ให้มากกว่าในด้านการให้ความบันเทิง, ส่งเสริมและพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ โดยการกระจายความเจริญออกไปสู่ชนบท(ปานทิพย์ คงอัมละมัย, 2546) เพื่อให้กลุ่มผู้ด้อยโอกาสได้มีสถานภาพทางเศรษฐกิจดีขึ้น,ขยายโอกาสทางการศึกษา โดยจัดให้มีระบบการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้เข้ารับการศึกษามากขึ้น (รณรงค์ ศิริพันธุ์, 2539)

2.3) ภาคกลาง การพัฒนาสื่อเนื้อหาการถ่ายทอดเน้นด้านการช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรม และการถ่ายทอดภูมิปัญญาของชาวลาวโซ่ง รวมทั้งการเสริมสร้างความสามัคคีและความเป็นปึกแผ่นทั้งในระดับเครือญาติและในระดับชุมชน สำหรับเงื่อนไขสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและมีอิทธิพลของ คือ การศึกษา นโยบายภาครัฐ อาชีพและวิถีชีวิตแบบชุมชนเมือง ส่วนปัจจัยที่ทำให้ยังคงดำรงอยู่ คือ ความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษที่ฝังรากลึกอยู่ในจิตใจของชาวลาวโซ่งและความสามารถในการทำหน้าที่ถ่ายทอด

ประเพณีที่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มชน ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับสังคม สำหรับแนวโน้มของอัตลักษณ์พบว่า ยังคงดำรงอยู่ต่อไปคู่กับสังคมลาวโซ่ง แต่จะมีการนำเอาวัฒนธรรมยุคใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกและพัฒนารูปแบบการประกอบพิธีกรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในอนาคต แต่ยังคงวัตถุประสงคั้งเดิม คือ เพื่อแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ และสร้างความสามัคคีในหมู่เครือญาติ(ปานทิพย์ คงขันธ์มัย, 2546) นอกจากนี้ในการประกอบพิธีกรรมมีบทบาททางด้านการการศึกษา เช่น ประวัติศาสตร์ บอกเล่าเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ ประวัติหมู่บ้านประวัติบุคคลในตระกูล และข้อปฏิบัติในการดำรงตนให้อยู่ในสังคม ตามขนบธรรมเนียมที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างสงบสุขในการรวมกลุ่มกันเพื่อประกอบพิธีกรรม ยังสามารถสร้างความสัมพันธ์และเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างเครือญาติและบุคคลในชุมชนด้วยลักษณะดังกล่าวนี้เป็นผลให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และเกิดความร่วมมือแรงร่วมใจที่จะปฏิบัติงานของชุมชนอย่างแข็งขัน (ประทีป แชร่มย์, 2535)

2.4) ภาคใต้ การพัฒนาสื่อมีประเด็นการสร้างเสริมความสัมพันธ์ในระดับชาวบ้านระหว่างชาวบ้านไทยพุทธกับชาวบ้านไทยมุสลิมมากที่สุด ในขณะที่ชาวไทยมุสลิมรับรู้ว่าการณ์อยู่ในสภาวะปกติและเห็นว่าควรพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆ ในชุมชนมากที่สุด ในขณะที่ผลจากการสัมภาษณ์พบว่าผู้นำชุมชนทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมเห็นว่าแม้คนต่างศาสนายังสามารถพูดคุยกันตามปกติแต่เป็นปฏิสัมพันธ์ในทางกายภาพ แต่ในส่วนของความสัมพันธ์เชิงจิตภาพเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและต้องอาศัยความคุ้นเคยและไว้วางใจร่วมกันพอสมควร (อาทิตย์ เทียงวงษ์, 2548) ส่วนแนวความคิดระหว่าง

รัฐกับสังคมในเรื่อง สิทธิของประชาชนมีความขัดแย้งกัน เนื่องจากแนวคิดของรัฐกับแนวคิดของสังคมในกระบวนการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรมีความแตกต่างกันโดยรัฐมีแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับศักยภาพของรัฐและภาคธุรกิจเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเทคนิควิชาชีพ ในการเป็นส่วนนำในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมเหนือภาคประชาชนและชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังมองว่า การดำเนินนโยบายการพัฒนาและการแบ่งสรรทรัพยากรเป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนือปัจจัยทางการเมือง รัฐจึงมองว่าสิทธิของประชาชนควรอยู่ภายใต้ขอบเขตการควบคุมของรัฐ มิให้ขัดขวางเป็นอุปสรรคต่อแผนนโยบายของรัฐ ส่วนภาคสังคมเห็นว่า ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นมีศักยภาพและภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับการพัฒนา และจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นสิทธิของประชาชนและชุมชนท้องถิ่น จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเข้าถึงผลประโยชน์และทรัพยากรสังคม รัฐจึงควรรับรองสิทธิประชาชนในการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (สันติ จิยะพันธ์, 2538)

ประเด็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนในชุมชนมารวมตัวกันเพื่อประท้วง เนื่องจากความไม่ยุติธรรมในการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐ และความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์ในท้องถิ่น ประชาชนจึงระดมทรัพยากรต่างๆ เพื่อสร้างอิทธิพลและอำนาจในการกดดันเพื่อให้ได้รับการแก้ไขปัญหาและทำให้ทราบว่า การประท้วงในชุมชนจะไม่มีทางสำเร็จได้หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากพันธมิตร และสื่อมวลชนต่างๆ ถึงแม้ว่ากลุ่มประท้วงจะมีพลังประชาชนสนับสนุนในการชุมนุมเป็นจำนวนมากเท่าใดก็ตาม (วีระศักดิ์ เครือเนตร, 2541) กลุ่มผู้มีโอกาสและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสปรารถนามากที่สุด คือ ครอบครัวยุคใหม่มีความสุข การมีสุขภาพดีและการมีทรัพย์สินที่เป็นคุณค่าของชีวิต คือ การได้ทดแทนพระคุณ

ผู้ให้กำเนิดและผู้มีพระคุณ การทำให้ครอบครัวมีความสุข และได้ทำงานตามความต้องการของตน (ประทีพ สังข์สุข, 2545)

6. บทสรุป

1) การส่งเสริม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเครือข่ายผู้บริโภคนอกในการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กลุ่มชาติพันธุ์) ควรพัฒนากิจกรรมให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและแผนแม่บทและขยายผลการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ส่วน กสทช. เองควรมีการขอความร่วมมือกับนักวิชาการในพื้นที่แต่ละภาคเพื่อช่วยพัฒนาความรู้ให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์

2) ผู้ปฏิบัติงาน กสทช. นักวิชาการและกลุ่มชาติพันธุ์ ที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ถูกละเมิดจากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในลักษณะที่เป็นเท็จบิดเบือน ออกดี ไม่เป็นธรรม ครอบงำ หรือเป็นการเอาเปรียบเพื่อประโยชน์ทางการค้า ควรมุ่งมั่นในด้านการจัดองค์ความรู้และขยายแนวคิดในเรื่องการเท่าทันสื่อให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ คงต้องใช้ระยะเวลาและขยายกิจกรรมโครงการในอนาคตด้วย

3) กลุ่มชาติพันธุ์ต้องมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดข้อมูลของตนเองผ่านสื่อสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ และรู้จักบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาตนเองมาเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวข้อมูลที่ต้องการตรงตามอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ตนเอง จะได้ช่วยป้องกันการนำเสนอข่าวที่เป็นการสร้างอคติทางเชื้อชาติ

4) เมื่อสื่อมวลชนได้เข้าใจอย่างชัดเจนเรื่องข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ต่างๆ ควบคู่กับการที่กลุ่มชาติพันธุ์ เข้าใจ เข้าถึง และเข้าร่วมกับการทำงานของ กสทช. และสื่อมวลชน ทำให้สื่อมวลชนทำ

หน้าที่อย่างปราศจากอคติ ถ่ายทอดข่าวสารผ่านสื่อได้ด้วยการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่สาธารณะ จึงเกิดการร่วมกันสร้างสังคมที่เท่าเทียม ปราศจากการเลือกปฏิบัติ และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขบนความแตกต่าง การนับถือกันและกันในฐานะเพื่อนมนุษย์

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดี และนายอานันท์ หาญพานิชพันธ์ รองอธิการบดี และอาจารย์อนุสรณ์ ศรีแก้ว คณบดีวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่อนุมัติการทำบันทึกตกลงความร่วมมือและการพัฒนาโครงการวิจัย จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิจัยเล่มนี้ให้ลุล่วงได้ด้วยดีขอขอบพระคุณ นางสาว สุกัญญา กลางณรงค์ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติได้กรุณาอนุมัติงบประมาณในโครงการฯ ขอขอบคุณ ดร.ตรี บุญเจือ ผู้อำนวยการส่วนสำนักคุ้มครองผู้บริโภค และนางราตรี จุลศิริ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับสูง สำนักคุ้มครองผู้บริโภค ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (บส.) ที่ร่วมออกแบบการจัดกิจกรรมและร่วมเป็นวิทยากรบรรยาย รวมทั้ง นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษณ์ ทองเลิศ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลองรัฐ เณรมาลย์ชลมารค, อาจารย์ปณินท์ สันติเมทนีดล, อาจารย์วาทวิมล เดชเกตุ, ขอบคุณนายประภาส พินพงษ์ ผู้ประสานงาน กสทช. และชาติพันธุ์พื้นเมืองทั้ง 4 ภาคเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

8. เอกสารอ้างอิง

พิมล แสงสว่าง. (2536). นโยบายการรวมพวกชาวเขา

กับเอกลักษณ์ประจำเผ่า : ศึกษาเชิง

วัฒนธรรมทางการเมือง. วิทยานิพนธ์

มหาบัณฑิต, สังคมศาสตร์ (การเมืองการ

ปกครอง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พิมพ์ฉัฐษา สัจจาศิลป์. (2558). รายงานผลงานเรื่อง

โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการ

รวมกลุ่มเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคกลุ่มชาติ

พันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองในกิจการกระจาย

เสียงและกิจการโทรทัศน์ สำนักงาน

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ

โทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.

,มหาวิทยาลัยรังสิต.

พิมพ์ฉัฐษา สัจจาศิลป์และคณะ. (2557). การรับรู้

ของชาติพันธุ์ต่อการคุ้มครองผู้บริโภค, คณะ

นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

ธรรรงค์ ศิริพันธุ์. (2539). การยอมรับภาวะโลกาภิวัตน์

: กรณีศึกษาชุมชนไทพวน ตำบลหินปัก

อำเภอบ้านหมี่ ลพบุรี. วิทยานิพนธ์

มหาบัณฑิต, พัฒนบริหารศาสตร์ (พัฒนา

สังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วาสนา ละอองปลิว. (2546). ความเป็นชายขอบและ

การสร้างพื้นที่ทางสังคมของคนพลัดถิ่น:

กรณีศึกษาชาวเขา ระอั้งในอำเภอเชียงดาว.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์

(พัฒนาสังคม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปานทิพย์ คงยิ้มละมัย. (2546). พิธีเสนเฮือนในวิถีชีวิต

ลาวโซ่ง : กรณีศึกษาด้านหนองปรัง อำเภอ

เขาย้อย เพชรบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,

ศิลปศาสตร์ (ประชากรศึกษา)

มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประทีปย์ สังข์สุข. (2545). การศึกษาคุณค่าของชีวิตใน

สังคมไทยจากทัศนะของกลุ่มคนที่มีความ

แตกต่างกันทางสังคม. วิทยานิพนธ์

มหาบัณฑิต, ศิลปศาสตร์ (จริยศาสตร์ศึกษา)

มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประทีป แพร่มย์. (2535). พิธีกรรม มรดก ของกลุ่มชาติ

พันธุ์ชาวไทยเขมร : ศึกษากรณีบ้านตะโก

ราย ตำบลบ้านบัวอำเภอเมืองบุรีรัมย์.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, ศิลปศาสตร์ (ไทย

คดีศึกษา-นันทนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม.

ประเสริฐ ธรรมการศุภกร. (2540). การสืบทอดองค์

ความรู้เกี่ยวกับระบบการทำไร่หมุนเวียน

ของชุมชนเผ่ากะเหรี่ยง. วิทยานิพนธ์

มหาบัณฑิต, ศึกษาสังคม (การศึกษานอก

ระบบ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมเกียรติ ทองมี. (2540). การเปรียบเทียบทัศนคติของ

ชาวเขาเผ่าม้งกับเผ่ากะเหรี่ยงต่อการอนุรักษ์

ทรัพยากรป่าไม้ ในตำบลแม่แดด อำเภอแม่

แจ่ม เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,

เกษตรศาสตร์ (ส่งเสริมการเกษตร)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมบัติ บุญคำเอื้อง. (2540). ปัญหาการนิยาม

ความหมายของป่าและการอ้างสิทธิ์เหนือ

พื้นที่ : กรณีศึกษาชาวลาหู่ วิทยานิพนธ์

มหาบัณฑิต, สังคมศาสตร์ (การพัฒนา

สังคม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สันติ จิยะพันธ์. (2538). ความขัดแย้งในแนวคิด

ระหว่างรัฐกับสังคมในเรื่องสิทธิของ

ประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,

รัฐศาสตร์ (การปกครอง) จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

วีระศักดิ์ เครือเนตร. (2541). กระบวนการประท้วงใน

ชนบท : ศึกษากรณีในชุมชนหนองแสง.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. รัฐศาสตร์ (การปกครอง), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาทิตย์ เทียงวงษ์. (2548). การสื่อสารระหว่างชาว

ไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ในชุมชนรูสะมิ

แล จ.ปัตตานี ในช่วงระหว่างวิกฤตการณ์

ความรุนแรงของสามชายแดนภาคใต้.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, นิเทศศาสตร์ (วารสารวิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนุชา มติศิลป์. (2536). ธุรกิจเอกชนไทยกับงาน

พัฒนาชนบท: การเปลี่ยนแปลงและ

ผลกระทบ ในงานพัฒนาชาวเขาเผ่าม้ง

เชียงราย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, ศิลป

ศาสตร์ (มานุษยวิทยา) มหาวิทยาลัย

ศิลปากร.